

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte: Țurcan Anatolie

Judecătorii: Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu, Talpă Boris, Malanciuc Ion

judecând recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Omelnicenco Victor XXX, născut la XX
XX XX originar din mun. Chișinău, domiciliat
în mun. XX, str. XXXXX nr.XX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.02.2022 – 13.05.2022;

Instanța de apel: 06.06.2022 – 08.11.2022;

Instanța de recurs: 06.02.2023 – 26.09.2023.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți (sediul Central) din 13 mai 2022, *examinând cauza în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Omelnicenco Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an.

În temeiul art. 84 alin.(4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința Judecătorei Bălți (sediul Central) din 13 mai 2022 și sentința Judecătorei Soroca (sediul Florești) din 27 decembrie 2021, a fost stabilită pedeapsa definitivă lui Omelnicenco Victor, sub forma de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni.

În baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite lui Omelnicenco Victor a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 3 (trei)ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, în fapt, că Omelnicenco Victor, la data de 25.12.2021, în perioada de timp cuprinsă de la orele 14:00 pînă la orele 16:00, având scopul sustragerii pe ascuns din avutul proprietarului, profitând de faptul că nu este văzut de nimeni, prin acces liber, prin forțarea geamului din lemn, a pătruns în camera cu tehnică de calcul, aflată la etajul 1, în Biserica „Covceg,, amplasată pe str.Alexandru cel Bun nr.1, mun.Bălți, de unde pe ascuns a sustras un aparat de fotografiat, cu denumirea „Nikon", de model „D3S”, de culoare neagră, cu încărcător, la preț de 1150 dolari, ce conform ratei de schimb valutar constituie suma de 20448 lei, un obiectiv cu denumirea „Nikon", de model „AF-S Nikkor 24-70mm", la preț de 1889 dolari, ce conform ratei de schimb valutar

constituie suma de 33655 lei, un obiectiv cu denumirea „Nikon”, de model „AF-S Nikkor 70-200mm”, la preț de 1699 dolari, ce conform ratei de schimb valutar constituie suma de 30270 lei, un obiectiv cu denumirea „Nikon”, de model „AF-S Nikkor 14-24mm”, la preț de 1746 dolari, ce conform ratei de schimb valutar constituie suma de 31108 lei și o geantă din materie pentru aparatul de fotografiat cu denumirea „Ultimax”, de culoare neagră, la preț de 1000 lei, după care cu bunurile sustrase s-a eschivat de la fata locului, astfel, cauzându-i cetățeanului Purșel Andrei dauna materială în proporții considerabile în sumă totală de 166481,00 lei.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, conform indicilor calificativi: *„furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în încăpere, soldat cu cauzarea e daune în proporții considerabile”*.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea individualizării pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1(un) an închisoare, cu aplicarea pedepsei definitive în temeiul art. 85 alin.(1) Cod penal, de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

3.1 În argumentarea apelului, a invocat că prima instanță urma să țină cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii, de gravitatea infracțiunii comise, de consecințele survenite, persoana celui vinovat, circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea și respectând toate criteriile nominalizate se stabilește o pedeapsa echitabilă în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal.

Totodată, a fost invocat de către acuzatorul de stat că, în privința lui Omelnenco Victor persistă circumstanțe agravante, ultimul fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 25 februarie 2021 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal fiind stabilită pedeapsa sub forma de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității. De asemenea, a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Florești din 27 decembrie 2021 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal fiind stabilită pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 1 (un) an închisoare cu suspendarea executării pe un termen de probațiune care expira la 12 ianuarie 2023.

În acest sens, a concluzionat iraționalitatea numirii pedepsei cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, deoarece acesta nu va atinge scopul legal.

4. Avocatul Uncu Natalia în numele inculpatului Omelnenco Victor, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a sentinței, în partea individualizării pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să fie stabilită pedeapsa mai blândă, sub forma de muncă neremunerată în folosul comunității cu executarea separată a sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 27 decembrie 2021.

5. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2022, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către procurorul și avocatul Uncu Natalia în numele lui Omelnenco Victor și menținută sentința fără modificări.

5.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că pedeapsa aplicată inculpatului de către prima instanța este adecvată și nu contravine prevederilor legii.

Instanța de apel a relevat că, la numirea mărimii și formei pedepsei în privința inculpatului, prima instanța a ținut cont de prevederile art. 364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptei penale, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, de faptul că potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, se califică ca o infracțiune mai puțin gravă, iar circumstanțele agravante potrivit prevederilor art. 77 din Codul penal nu au fost stabilite.

Astfel, instanța de apel a menționat că nu este temei de a considera pedeapsa stabilită inculpatului ca fiind aspră iar argumentele aduse în apel în circumstanțele constatate la caz, nu pot servi temei pentru stabilirea unei alte pedepse inculpatului.

Totodată instanța de apel a notat, că prima instanța corect a stabilit prin cumul parțial pedeapsa aplicată prin sentința Judecătorei Bălți sediul Central din 13 mai 2022 cu sentința Judecătorei Soroca sediul Florești din 27 decembrie 2021.

6. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, aceasta invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală solicită casarea parțială a sentinței și a deciziei în partea individualizării pedepsei, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanța cu stabilirea inculpatului Omelnenco Victor pedepsei în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an.

În temeiul art. 84 alin.(4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința Judecătorei Soroca (sediul Florești) din 27 decembrie 2021 în baza art. 186 alin.(2) lit.(c), d) Cod penal, stabilirea pedepsei definitive cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni.

În argumentarea recursului procurorul invocă irraționalitatea numirii pedepsei penale cu suspendarea, din motiv că, Omelnenco Victor nu este la prima abatere de legea penală, ultimul sistematic comite furturi, nu a stat pe calea corijării și a continuat acțiuni de sustragere a bunurilor altor persoane.

7. Instanța de recurs, menționează faptul că, în conformitate cu art.3 Cod de procedură penală, *(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmării penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească*

Instanța de recurs, ține se menționeze faptul că, Legea nr.246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normative conex reformei Curții Supreme de Justiție) a intrat în vigoare la data de 01.09.2023.

Potrivit conținutului art. XI alin.(3) al Legii nr. 24, *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.*

Instanța de recurs atestă că, partea acuzării invocă temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice*

dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; precum și când 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Prin urmare, reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs invocă dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale.

Astfel, prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

După cum se constată în speță, procurorul invocă dezacordul cu individualizarea pedepsei inculpatului de către prima instanță, în partea suspendării condiționate a executării acesteia, soluție care a fost menținută și de către instanța de apel.

Completul de judecată, la acest capitol menționează că, potrivit practicii judiciare constante, suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei, stabilită de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare, prin suspendarea pentru o anumită perioadă de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Deși la prima vedere, în circumstanțele cauzei sunt întrunite condițiile necesare pentru a fi invocată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, pentru aplicarea acesteia este imperativ ca instanța de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea acesteia.

Instanța de judecată își argumentează decizia, bazându-se pe materialele cauzei și pe datele despre persoana vinovatului, indicând în mod obligatoriu motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă, expuse mai sus, la circumstanțele cauzei deduse judecății, completul de judecată constată că instanțele de fond nu au efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului, care ar indica, că săvârșirea faptei se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea inculpatului, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei.

Or, inculpatul a săvârșit cu premeditare infracțiunea, fiind necesară o pregătire prealabilă a modalității sale de acțiune, sustrăgând bunurile de la partea vătămată.

De altfel, instanța de recurs notează că instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont de faptul că termenul de încercare, stabilit de către instanța de judecată, reprezintă durata de timp în care condamnatul trebuie să nu săvârșească o nouă infracțiune, să facă dovada că a stat pe calea corijării și că scopul pedepsei ar putea fi atins și fără executarea reală a pedepsei cu privațiune de libertate.

Analizând decizia atacată, completul de judecată consideră că, instanța de apel

nu a motivat complet și obiectiv soluția de individualizare a executării pedepsei, ajungând la o concluzie eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art. 90 Cod penal, întrucât în speță instanța de apel nu a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului.

Potrivit materialilor prezentei cauze penale Omelnicenco Victor a fost condamnat:

- prin sentința Judecătorei Bălți din 02 octombrie 2001 în baza art. 119 alin.(3 Cod penal), la 5 ani privațiune de libertate fără confiscarea averii, în baza art. 43 Cod penal cu suspendarea condiționată a executării pedepse pe un termen de 2 ani în redacția Codului penal 1964;

-prin sentința Judecătorei Bălți din 04 noiembrie 2005 în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal la 3 ani închisoare, în temeiul art. 85 Cod penal la 3(trei) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu stabilirea termenului de probațiune 2 ani;

- prin sentința Judecătorei Bălți din 28 martie 2008 în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d) la 3 ani închisoare, în temeiul art.85 a fost stabilită pedeapsa definitivă 3 (trei) ani și 6 (șase) luni închisoare în penitenciar de tip închis, sentința casată prin Decizia Curții de Apel Bălți din 21 mai 2008 s-a dispus casarea sentinței Judecătorei Bălți din 28 martie 2008 cu pronunțarea unei hotărâri, prin care a fost aplicată pedeapsa definitivă 3 ani și 1 lună cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

- prin sentința Judecătorei Bălți di 02 iulie 2009 în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 1(unu) an și 6 (șase) luni, în penitenciar de tip închis, procesul fiind încetat în legătură cu împăcarea părților prin Decizia Curții de Apel Bălți din 02 septembrie 2009;

-prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 03 decembrie 2020 în baza art. 179 alin.(1) Cod penal, a fost încetat procesul penal în legătură cu împăcarea părților;

De asemenea, Omelnicenco Victor a fost condamnat prin sentința Judecătorei Bălți sediul Central din 25 februarie 2021 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal cu stabilirea în baza acestei legi pedepsei sub forma de 160 de ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Ulterior, prin sentința Judecătorei Soroca, sediul Florești din 27 decembrie 2021 în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) a fost condamnat la 1(unu) an de închisoare cu suspendarea condiționată

Față de cele ce preced, instanța de recurs găsește întemeiate motivele recursului declarat de procuror sub aspectul individualizării greșite a pedepsei penale stabilite inculpatului și constată că, concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că, corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, este pripită și nemotivată.

Așadar, instanța de recurs notează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând, în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile pentru acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și *persoana infractorului*, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

La rândul său, completul de judecată constată că la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, instanța de apel nu a indicat motive clare ce au stat la baza concluziilor privind posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în raport cu personalitatea inculpatului.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra aspectelor evidențiate în prezenta decizie, să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2022 în latura penală - în partea individualizării pedepsei, în cauza penală în privința lui **Omelnenco Victor** și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în rest hotărâre atacată se menține.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte
Judecătorii:

Țurcan Anatolie

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Malanciuc Ion